

Luk Robbroeckx

Tonny Weterings & Peter van den Bergh, *Handleiding LAGKO. Lijst met Aandachtsvelden voor Gedrag van het Kind volgens de Ouder/Opvoeder*. Amsterdam: Uitgeverij SWP, 2003. ISBN 90-6665-526-7, 93 blz., € 39,00.

Iedere hulpverlener weet hoe moeilijk het is ouders te begeleiden bij wie het kind al dan niet vrijwillig uithuisgeplaatst wordt. De uithuisplaatsing leidt vaak tot een spanningsveld tussen de ouders, (gezins)voogd en opnemende instelling, vooral door de moeite die de ouders hebben met het invullen van hun pedagogische rol nadat hun kind niet meer thuis verblijft. Om daar meer zicht op te krijgen, hebben Tonny Weterings en Peter van den Bergh de *Lijst met Aandachtsvelden voor Gedrag van het Kind volgens de Ouder/Opvoeder* ontwikkeld. Aan de ontwikkeling van de LAGKO hebben een paar honderd ouders meegewerkt, variërend van 'reguliere' gezinnen en gezinnen met thuiswonende kinderen met een kinderschermingsmaatregel tot gezinnen waarvan de kinderen uithuisgeplaatst zijn en pleeggezinnen.

Het gaat om een lijst die voldoet aan de volgende kenmerken:

- verheldert de problematiek van de opvoedingssituatie;
- richt zich op de begeleiding van ouders en kind;
- sluit aan op de problemen, zoals door de ouders en kind zelf worden ervaren;
- registreert in de woorden van de ouders en het kind;
- wordt beoordeeld door een onafhankelijke beoordelaar;
- beoordeelt de problematiek aan de hand van normen;
- ontlast de (gezins)voogd;
- is hanteerbaar.

In het theoretische kader staat de ontwikkeling van het kind centraal; een ontwikkeling die zich normaliter vanuit een hechtingsrelatie met de ouders in gang zet. Vanuit dit kader dienen zowel beschermende als risicofactoren bij de analyse van de ouder-kindrelatie betrokken te worden, zo betogen de auteurs in hoofdstuk 2. De protectieve en risicofactoren kunnen met behulp van de LAGKO geïnventariseerd worden. Met behulp van de inventarisatie wordt een plan van aanpak opgesteld, dat onderdeel vormt van het *Pedagogisch Signaleringsinstrumentarium voor begeleiding van Opvoedingssituaties* dat eerder is ontwikkeld.

Vanaf hoofdstuk 3 gaan de auteurs in op de 'technische' kant van de LAGKO. Achtereenvolgens besteden zij aandacht aan de constructie, betrouwbaarheid, validiteit (convergente validiteit, begripsvaliditeit en discriminante validiteit), normen en richtlijnen voor het gebruik. In de definitieve versie bestaat het instrument uit 110 items, waarvan 81 items van 5 interactieschalen; 23 items van de lijst met dagelijkse problemen; 6 items met bijzondere gedragskenmerken van het kind.

De lijst van 110 items is echter niet in het boek opgenomen. Als lezer/beoordelaar ontstond hier een probleem. Alhoewel het boek goed geschreven is en uitnodigend op de problematiek van ouders en kinderen ingaat, ontbreekt het instrument zelf. Ik kon dan ook niet anders dan dit boek als een handleiding van een instrument beoordelen. Het woord 'handleiding' staat weliswaar in de titel van het boek, maar in deze opzet horen de handleiding en het instrument onlosmakelijk bij elkaar. Hulpverleners die het instrument willen gebruiken, hebben immers beide nodig om tot een oordeel over de toegevoegde waarde te komen.

Het lijkt nu alsof lezers moeten beslissen over de aanschaf van een instrument zonder inzage in het instrument. Ik vermoed dat commerciële overwegingen aan de splitsing ten grondslag liggen.

Deze groep lezers vindt in het boek weliswaar voldoende informatie over de degelijkheid van het instrument en de richtlijnen voor het gebruik, maar die mist informatie over de inmiddels verkregen inzichten in de problematiek van ouders en kinderen op basis van de LAGKO. Bovendien ontbreekt informatie over de meerwaarde van deze inzichten, vergeleken met de vaak onsystematisch en subjectief vergaarde kennis uit ongestructureerde en open gesprekken. Daarnaast ontbreekt informatie over de wijze waarop dit instrument een brug legt met de behandeling. Tot slot leggen de auteurs geen relatie tussen de onderzoeksbevindingen en de betekenis daarvan voor de klinische praktijk. Zij behandelen weliswaar de inhoudelijke verschillen tussen de onderzoeksgroepen, maar ze trekken de conclusies slechts in functie van de technische onderbouwing en niet in relatie tot de inhoudelijke kanten van de hulpverlening.

Als op zichzelf staand boek lijkt mij dit werk niet geschikt voor aanschaf. Het geeft lezers te weinig inzicht in het instrument. Als gebruikers van de LAGKO is dit boek onontbeerlijk, maar dan moeten zij het instrument op het gebruik en de toepasbaarheid in de klinische praktijk kunnen beoordelen. Uiteindelijk krijgen zij slechts de helft van het materiaal. Kortom: dit boek is voor een beperkte lezerskring bestemd, namelijk die van diagnostici en hulpverleners die tests en instrumenten in hun werk gebruiken. Voor hen zou de LAGKO met de handleiding als 'pakket' ter beschikking moeten staan.